

รายงานวิจัย

เรื่อง

วิเคราะห์บทร้อยกรองสำหรับเด็กไทย

พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักวิจัย

สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ปีการศึกษา 2543

ชื่อเรื่อง วิเคราะห์บทร้อยกรองสำหรับเด็กไทย
ชื่อผู้วิจัย นายพงศ์ศักดิ์ สังขวิญญู
ปีที่ทำการวิจัย ปีการศึกษา 2543

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์บทร้อยกรองสำหรับเด็กไทย” นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและจำแนกบทร้อยกรองสำหรับเด็กไทยตามเนื้อหา และศึกษาคุณค่าที่ได้รับจากบทร้อยกรองสำหรับเด็กไทยโดยผู้วิจัยได้รวบรวมบทร้อยกรองสำหรับเด็กไทย จากเอกสารต่าง ๆ ได้จำนวน 1097 บท สามารถแบ่งเนื้อหาออกได้ถึง 36 ประเภท คือ สัตว์, ต้นไม้และดอกไม้, ผักและผลไม้, จักรวาล, ลม, ฝน, ท้องฟ้า, ภูมิศาสตร์ธรรมชาติ, การท่องเที่ยว, บ้านเมืองและประเทศ, ธรรมชาติยามเช้าและยามค่ำ, บ้านและครอบครัว, เพื่อน, การกล่าวทักทาย กล่าวลา และกล่าวขอบคุณ, การทำสวนครัว, อาหาร การปรุงและรับประทาน, สิ่งของและของเล่น, กิจกรรมประจำวัน, ภัยพิบัติต่าง ๆ ของร่างกาย, การรักษา สุขภาพ, การออกกำลังกายและการแสดงท่าทาง, บทร้อยกรองประกอบการเล่น, ร้องรำ ทำเพลง, เสียงต่าง ๆ, การคมนาคมและยานพาหนะ, การจรรยาบรรณและการข้ามถนน, โรงเรียนและการเรียนรู้, การเรียนรู้ภาษาไทย, วัน เดือน ปี และวันสำคัญ, วัดและวัง, บุคคลและอาชีพ, ความน่ารักของเด็กและแสดงความรักและห่วงใย, ก่อลมให้นอน, การสอนคุณธรรม, อยากรู้อะไรและ เบ็ดเตล็ด

จากเนื้อหา จำนวน 36 ประเภทนี้ บทร้อยกรองสำหรับเด็กไทยมีเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์มากที่สุด จำนวน 330 บท คิดเป็นร้อยละ 30.08 และในเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์กล่าวถึงนกมากที่สุด จำนวน 77 บท คิดเป็นร้อยละ 23.33

สำหรับคุณค่าของบทร้อยกรองสำหรับเด็กไทยนั้น ทำให้เด็กได้เรียนรู้ภาษา , เรียนรู้อารมณ์ต่าง ๆ ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ และประวัติศาสตร์ไทย , เกิดความสนุกสนานและนำไปใช้ประกอบการเล่น, เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว , เกิดจินตนาการ, สร้างคุณธรรม และทำให้เด็กมีความสุข นอนหลับ

Reserch Title : Analyse of Poetry For Thai Children.

Name : Mr. Pongsak Sangkhapinyo.

Year : 2000

Abstract

The purpose of "Analyse of Poetry For Thai Children" was to compile and analyse the content and value of poetry for Thai children. The population consisted of 1097 titles from books and other documents of poetry for Thai children.

The findings are as follow : There are contents of poetry for Thai children 1,097 titles. It was devided into 36 subjects ; that is , animals ; trees and flowers ; vegetables and fruits; universe ; wind ; rain ; sky ; nature geography ; touring ; nature in the morning snd at night ; home and family ; friends ; words to greet , good bye and thank you ; kitchen gardening ; food, cooking and eat ; things and toys ; routine ; parts of body ; hygiene ; exercise and activity ; poetry for play ;sing and dance ; sound ; transportation and vehicles ; traffic and how to cross the street ; school and learning ; learn Thai language ; day , month , year and important day ; temple and palace ; people and occupation ; loveliness of children and express love ; to lull (a child) to sleep ; teach morality ; ambitions and miscellanies

The contents are mostly in animal (330 title/30.08 %) and the mostly animal is bird (77 titles / 23.33 %)

Value of poetry for Thai children are language learning of children; emotion ; culture and Thai history ; fun and used to play ; learn things around ; create imagination ; morality ; and happiness and sleeping well.

กิติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์บทร้อยกรองสำหรับเด็กไทย" เล่มนี้เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจที่ผู้วิจัยเองสนใจและรักบทร้อยกรองสำหรับเด็กมาตั้งแต่ผู้วิจัยยังเป็นเด็ก แม้เวลาจะผ่านไปนานกลายเป็นผู้ใหญ่ บทร้อยกรองเหล่านี้ก็ไม่เคยลืมเตือนไปจากความทรงจำ กัดบึ้งตอกย้ำให้เกิดความรัก และเห็นคุณค่าของบทร้อยกรองเหล่านี้เพิ่มขึ้น จึงเริ่มสะสมเสาะหาบทร้อยกรองสำหรับเด็ก จากแหล่งและเอกสารต่าง ๆ เอาไว้อ่านเองในชั้นต้น และเมื่อเป็นครูสอนนักเรียนก็ได้นำบทร้อยกรองเหล่านี้มาสอนนักเรียน ผลที่ได้รับก็คือนักเรียนชอบ บางบทก็หวั่นไหวชอบใจ บางบทก็ยิ้มมือน้ำตาฝั้น และที่สำคัญตัวครูผู้สอนเองก็มีความสุขที่ได้ถ่ายทอด บทร้อยกรองที่ตนรัก ไปสู่นักเรียน

จากการที่ผู้วิจัยให้ความสนใจ และรักมาแต่เริ่มแรกจึงทำให้ทำงานวิจัยชิ้นนี้ด้วยความสุข ขณะทำงานวิจัยก็ทำให้นึกถึงอดีต เมื่อยังเป็นเด็ก ซึ่งบทร้อยกรองหลายบทสร้างความฝัน จินตนาการให้กับผู้วิจัย นึกถึงแม่และยายที่เคยขับร้องบทร้อยกรองเหล่านี้ให้ผู้วิจัยฟัง นึกถึงคุณครูที่สอนให้อ่าน บทร้อยกรองเหล่านี้ จนทำให้ผู้วิจัยรักบทร้อยกรองตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณคุณสุนิษา สดามันรานภานุภนศรีธรรมวาร ที่ให้เงินสนับสนุนแก่ผู้วิจัย จำนวน 20,000 บาท ในการทำวิจัยครั้งนี้

พงศ์ศักดิ์ สังขวิญญู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายและประเภทของร้อยกรองสำหรับเด็ก	6
ร้อยกรองสำหรับเด็กเล็ก	8
เพลงกล่อมเด็ก	8
คุณค่าของเพลงกล่อมเด็ก	16
เพลงปลอบเด็ก	21
ร้อยกรองสำหรับเด็กรุ่นเยาว์	21
เพลงประกอบการเล่นของเด็ก	21
ปริศนาคำทาย	24
ประโยชน์ของปริศนาคำทาย	31
บทร้อยกรองสำหรับเด็กในต่างประเทศ	31
บทร้อยกรองสำหรับเด็กเล็ก	32
บทร้อยกรองสำหรับเด็กโต	44

สารบัญ

บทที่

หน้า

บทร้อยกรองสำหรับเด็กในประเทศไทย	49
คุณค่าของบทร้อยกรองสำหรับเด็ก	59
สันตลักษณ์ของร้อยกรองสำหรับเด็ก	65
โคลง	65
ฉันท์	73
กาพย์	76
กลอน	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	87
3 การจำแนกประเภทเนื้อหาของร้อยกรองสำหรับเด็กไทย	98
สัตว์	98
ต้นไม้และดอกไม้	180
ผักและผลไม้	191
จักรวาล	194
ลม	210
ฝน	212
ท้องฟ้า	221
ภูมิศาสตร์ธรรมชาติ	222
การท่องเที่ยว	230
บ้านเมืองและประเทศ	232
ธรรมชาติยามเช้าและยามค่ำ	242
บ้านและครอบครัว	247
เพื่อน	253
การกล่าวทักทาย กล่าวลา และกล่าวขอบคุณ	258
การทำสวนครัว	260
อาหาร การปรุง และ การรับประทาน	262

สารบัญ

บทที่	หน้า
สิ่งของและของเล่น	267
กิจวัตรประจำวัน	272
อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย	274
การรักษาสุขภาพ	279
การออกกำลังกายและการแสดงท่าทาง	281
บทหรือกรองประกอบการเล่น	287
ร้องรำทำเพลง	316
เสียงต่าง ๆ	325
การคมนาคมและยานพาหนะ	326
การจราจรและการข้ามถนน	328
โรงเรียนและการเรียนรู้	333
การเรียนรู้ภาษาไทย	345
วัน เดือน ปี และวันสำคัญ	354
วัดและวัง	364
บุคคลและอาชีพ	365
ความน่ารักของเด็กและแสดงความรักและห่วงใย	367
กล่อมให้นอน	372
การขอบคุณธรรม	377
อยากเป็นอะไร	398
เบ็ดเตล็ด	400
4. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	402
สรุปผลการวิจัย	402
การอภิปรายผล	406
ข้อเสนอแนะ	407
บรรณานุกรม	409
ประวัติย่อผู้วิจัย	